

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 109/2016
09.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Живко Берћан, адвокат из ..., против туженог „ББ“ ..., из ..., кога заступа пуномоћник Слободан Злоколица, адвокат из ..., одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду пословни број Гж 636/15 од 03.07.2015. године, у седници већа одржаној дана 09.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду пословни број Гж 636/15 од 03.07.2015. године, одбија се жалба тужиоца као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Врбасу пословни број П 8269/13 од 25.09.2014. године исправљена решењем тога суда П 8269/13 од 19.11.2014. године, у односу на исплату главног дуга.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију туженог.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу пословни број П 8269/13 од 25.09.2014. године која је исправљена решењем тога суда П 8269/13 од 19.11.2014. године одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име стицања без основа исплати износ од 1.248.810,70 динара са законском затезном каматом почев од 25.10.2012. године па до коначне исплате, као и износ од 150.000,00 динара са законском затезном каматом од 29.02.2012. године па до исплате. Тужилац је обавезан да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 44.650,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж 636/15 од 03.07.2015. године жалбу тужиоца усвојио и пресуду Основног суда у Врбасу пословни број П 8269/13 од 25.09.2014. године која је исправљена решењем тога суда П 8269/13 од 19.11.2014. године преиначио тако што је туженог обавезао да тужиоцу исплати износ од 1.248.810,70 динара, а исту пресуду укинуо у делу у којем је одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате почев од 25.10.2012. године па до коначне исплате и захтев за исплату износа од 150.000,00 динара са законском

затезном каматом од 29.02.2012. године па до исплате, као и у делу одлуке о трошковима парничног поступка и у укинутом делу предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију, тужилац предлаже да се ревизија туженог одбије као неоснована, а трошкове је опредељено тражио.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 55/14), па је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, извршни поверилац „ВВ“ ... поднео је предлог за извршење 04. јуна 2009. године против овде тужиоца АА као извршног дужника на основу правноснажне и извршне пресуде тадашњег Општинског суда у Новом Саду, Одељење у Жабљу, пословни број П 14/08 од 09.04.2008. године. Дана 05.06.2009. године донето је решење пословни број И 49/09 којим је дозвољено предложено извршење. Овде тужени „ББ“ ... из ... је поднео дана 27. 02.2010. године предлог за промену извршног повериоца на основу члана 37. ЗИП-а. Уз предлог је доставио уговор о уступању потраживања од 07.12.2009. године којим је „ВВ“ ... своје потраживање према АА по основу пресуде П бр. 14/08 од 09.04.2008. године уступило овде туженом „ББ“ ... и уз уговор је достављено писмено којим је АА обавештен о уступању потраживања. Решењем пословни број И 180/10 од 19.04.2010. године, дозвољена је промена извршног повериоца. У извршном поступку је продата непокретност овде тужиоца АА а закључком од 28.09.2011. године утврђена је деобна маса у износу од 1.248.810,70 динара и трошкови спровођења извршења у износу од 83.748,00 динара. Овде тужени као извршни поверилац је намирен из овог износа и то на име трошкова спровођења извршења у висини од 83.748,00 динара, на име трошкова дозволе извршења у износу од 22.873,00 динара, за износ од 546.306,35 динара на име камате на износ главнице, у износу од 41.059,00 динара на име трошкова парничног поступка и за износ од 554.824,40 динара на име главног дуга, на који начин је тужени као извршни поверилац делимично намирен.

Пресудом због пропуштања Основног суда у Новом Саду П ббр.4651/11 од 05.07.2011. године по тужби тужиоца АА против тужених „ВВ“ ... и „ББ“ из ..., утврђено је да је ништав уговор о преносу потраживања од 07.12.2009. године између наведених правних лица. Пресуда је постала правноснажна 06.09.2011. године. Поступак извршења према извршном дужнику овде тужиоцу настављен је пописом, проценом и продајом покретних ствари ради наплате преосталог износа потраживања у износу од 232.511,30 динара.

Првостепени суд одбија захтев тужиоца, за исплату траженог износа на име стицања без основа, у смислу члана 210. Закона о облигационим односима (ЗОО) налазећи да је извршни поступак против овде тужиоца као извршног дужника вођен на основу правноснажне, извршне пресуде која није стављена ван снаге, нити је престала да постоји, те да зато чињеница што је уговор о преносу потраживања између повериоца из извршне исправе и овде туженог поништен, није релеватна за правни основ тужиоцеве обавезе.

Другостепени суд заузима другачији правни став по коме је овде тужени стекао својство извршног повериоца и наплатио потраживање из извршне исправе као сингуларни сукцесор по уговору о уступању потраживања из извршне исправе. Због тога чињеница да је правноснажном пресудом поништена исправа о преносу потраживања које је наплаћено у извршном поступку, доводи туженог у исти положај у коме се налази поверилац из извршне исправе у ситуацији када је извршна исправа правноснажно, односно коначно укинута, преиначена, поништена или стављена ван снаге. По израженом правном ставу другостепеног суда основ за наплату потраживања више не постоји, отпао је, из којих разлога је обавезао туженог да тужиоцу исплати на име стеченог без основа досуђени износ.

Основано се у ревизији туженог указује да је погрешно примењено материјално право.

У члану 436. став 1. ЗОО прописано је да поверилац може уговором закљученим са трећим пренети на овога своје потраживање изузев оног чији је пренос забрањен законом или које је везано за личност повериоца, или које се по својој природи противи преношењу на другог.

Чланом 37. став 1. Закона о извршном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04) прописано је да се извршење одређује на предлог и у корист лица које у извршној исправи није означено као извршни поверилац, ако оно јавном или по закону овереном исправом докаже да је потраживање на њега пренесено или да је на њега на други начин прешло, а ако то није могуће, пренос или прелаз потраживања доказује се правноснажном односно коначном одлуком донесеном у парничном, односно управном и прекршајном поступку.

Тужилац је у извршном поступку по основу правноснажне и извршне пресуде био извршни дужник према извршном повериоцу „ВВ“ Пресуда на основу које је тужилац био извршни дужник није стављена ван снаге нити је на било који начин престала правно да постоји. Чињеница што је у току извршног поступка поништен уговор о преносу потраживања између ранијег извршног повериоца „ВВ“ ...(уступиоца) и „ББ“ из ... (примаоца) није од значаја и утицаја на овде тужиоца, јер не представља правно ваљан основ за враћање по основу стеченог без основа како то погрешно закључује другостепени суд.

Супротно израженом правном становишту жалбеног суда, поништај уговора о преносу потраживања не може се уподобити са ситуацијом у којој се налази поверилац из извршне исправе када је извршна исправа правноснажно односно коначно укинута, преиначена, поништена или стављена ван снаге. У

конкретном случају извршна исправа на основу које је одређено извршење (правноснажна судска одлука) није стављена ван снаге нити укинута, преиначена или поништена. Основ обавезе овде тужиоца као дужника по извршној исправи није отпао, те дужник и даље дугује потраживање из извршне исправе (које је наплаћено у извршном поступку). Дакле та обавеза није престала да постоји. Поништен је уговор о преносу потраживања између уступиоца и примаоца, али такав поништај има само правно дејство између тих лица (уступиоца и примаоца) а не овде тужиоца као дужника по извршној исправи, те се самим тим дужник овде тужилац се не може ослободити дуга. Евентуални захтев за враћање стеченог без основа имао би само онај поверилац који је поништеним уговором пренео своје потраживање на овде туженог, а не тужилац као извршни дужник. Уколико би ранији поверилац, покренуо извршни поступак против овде тужиоца, тужилац би евентуално могао да истакне приговор исплаћеног дуга овде туженом.

Због тога је Врховни касациони суд преиначио другогостепену пресуду тако што је жалбу тужиоца одбио и потврдио првостепену пресуду у односу на исплату главног дуга, одлучивши као у ставу првом изреке ове пресуде на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију као неоснован. Ово из разлога што одговор на ревизију изјављен од стране тужиоца није био непоходан, јер није утицао на ревизијско одлучивање, па је у смислу члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, предузимање такве радње било сувишно и непотребно.

На основу члана 165. став 1. а у вези члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци под II.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић